

Węgierskie badania dotyczące dobrostanu psychicznego dzieci w pierwszych klasach szkoły podstawowej przeprowadzone w ramach projektu MindPlay

Kontekst i cel badań

Ukończono węgierski raport krajowy w ramach projektu MindPlay. W ramach badania przeanalizowano doświadczenia związane z dobrostanem psychicznym, bezpieczeństwem i wczesnym wsparciem dzieci w pierwszych klasach szkoły podstawowej, zwłaszcza w wieku 6–9 lat, na Węgrzech, wykorzystując zarówno metody ilościowe, jak i jakościowe.

Celem badań było zbadanie trudności emocjonalnych, behawioralnych, społecznych oraz związanych z koncentracją uwagi obserwowanych u dzieci, aktualnych praktyk w zakresie wczesnej identyfikacji i wsparcia, a także luk kompetencyjnych i potrzeb rozwojowych występujących wśród nauczycieli, dyrektorów szkół, specjalistów ds. edukacji specjalnej i rozwoju oraz rodziców.

W ramach badań przeanalizowano również oczekiwania dotyczące przyjaznych dla dzieci narzędzi MindPlay, które mają zostać opracowane w ramach projektu i które powinny być łatwe do zastosowania w praktyce.

Uczestnicy

W badaniu ankietowym wzięło udział łącznie **106 osób** z następujących grup docelowych:

- **50 nauczycieli**
- **23 rodziców**
- **17 dyrektorów szkół lub osób kierujących placówkami**
- **16 psychologów szkolnych, doradców i specjalistów ds. rozwoju**

W badaniach z wykorzystaniem grup fokusowych wzięło udział łącznie **50 osób** z następujących grup docelowych:

- **20 nauczycieli**
- **12 dyrektorów szkół, kierowników placówek lub ich zastępców**
- **6 rodziców**
- **12 nauczycieli ds. rozwoju, nauczycieli edukacji specjalnej oraz nauczycieli specjalnych prowadzących zajęcia w terenie**

Najważniejsze wyniki badań

Jednym z najważniejszych wniosków płynących z badań jest to, że problemy związane ze zdrowiem psychicznym i zachowaniem nie są odosobnionymi zjawiskami w codziennym życiu szkolnym. Na podstawie odpowiedzi udzielonych w ankietach **66% nauczycieli spotyka się z takimi trudnościami na co dzień**, a kolejne **30% – raz w tygodniu**.

Do najczęściej zgłaszanych problemów należą **trudności z koncentracją, konflikty społeczne, agresywne lub wrogie zachowania, nadpobudliwość i impulsywność, lęk, dolegliwości psychosomatyczne oraz wycofanie się**.

Na podstawie dyskusji w grupach fokusowych uczestnicy wskazali jako szczególnie istotne wyzwania: rosnącą niecierpliwość dzieci, trudności w regulacji emocjonalnej i behawioralnej, częstotliwość konfliktów rówieśniczych, wpływ nadmiernego czasu spędzanego przed ekranem, malejącą tolerancję na frustrację oraz fakt, że dzieciom często trudno jest odróżnić sytuacje zabawy od prawdziwej agresji.

Badania podkreśliły również, że wspieranie dzieci nie jest wyłącznie kwestią pedagogiczną: wymaga współpracy między szkołą, rodziną i specjalistami udzielającymi wsparcia. Jako kluczowe obszary wskazano wzmocnienie wczesnej identyfikacji, poprawę komunikacji między szkołami a rodzicami oraz zapewnienie praktycznego wsparcia dla nauczycieli i specjalistów.

Oczekiwania dotyczące narzędzi MindPlay

Uczestnicy uznają narzędzie MindPlay za przydatne, jeśli jednocześnie wspiera ono wczesną identyfikację trudności, podejmowanie decyzji pedagogicznych oraz rozwój dostosowany do cech charakterystycznych dla danego wieku dzieci. Istotnym oczekiwaniem jest to, aby narzędzie to nie pełniło funkcji klinicznego systemu diagnostycznego, lecz stanowiło wsparcie w codziennej praktyce pedagogicznej w zakresie rozpoznawania i interpretacji problemów oraz wyboru odpowiednich działań pedagogicznych.

Narzędzie MindPlay powinno wspierać następujące główne funkcje:

- ❖ **Wczesna identyfikacja i wsparcie w podejmowaniu decyzji:** powinno pomagać w rozpoznawaniu trudności emocjonalnych, behawioralnych, związanych z koncentracją oraz społecznych, a także dostarczać wskazówek dotyczących dalszych kroków pedagogicznych lub profesjonalnych.
- ❖ **Działanie oparte na grze i interaktywność:** powinno umożliwiać obserwację reakcji dzieci, ich współpracy, samoregulacji i funkcjonowania społecznego w formie motywującej i dostosowanej do wieku grupy dzieci w wieku 6–9 lat.

❖ **Struktura wizualna i łatwa do zrozumienia:** powinno sprzyjać zaangażowaniu dzieci i szybkiemu wdrożeniu przez nauczycieli dzięki opartym na obrazkach, łatwym do interpretacji zadaniom.

❖ **Ustrukturyzowana informacja zwrotna:** powinno dostarczać jasnych informacji, które można zinterpretować z perspektywy pedagogicznej, dotyczących stanu dziecka, jego rozwoju i potrzeb w zakresie wsparcia.

❖ **Prosta i szybka obsługa:** narzędzie powinno być łatwe do wdrożenia w codziennej praktyce szkolnej i nie powinno wymagać długich przygotowań, specjalistycznej wiedzy technicznej ani znacznego dodatkowego nakładu czasu.

❖ **Dostępność cyfrowa i fizyczna:** narzędzie powinno opierać się na technologii cyfrowej, a jednocześnie być dostępne w formie fizycznej, na przykład poprzez elementy do wydrukowania lub namacalne, wspierające zastosowanie w klasie.

Jako kluczowe obszary wskazano praktyczne wsparcie dla nauczycieli i specjalistów.

Podziękowania

Pomyślna realizacja badania została w znacznym stopniu wsparta przez otwartość, zaangażowanie zawodowe i ducha współpracy ze strony rodziców, nauczycieli, dyrektorów szkół, nauczycieli edukacji specjalnej oraz specjalistów ds. rozwoju, którzy wzięli udział w ankiecie. Odpowiedzi wyraźnie pokazały, że wspieranie dobrego samopoczucia psychicznego dzieci jest wspólnym obowiązkiem, a zainteresowane strony są gotowe angażować się w autentyczne, zorientowane na rozwiązania partnerstwa w celu stawiania czoła pojawiającym się wyzwaniom.

Aktywny udział i konstruktywny wkład respondentów, zgodny z celami projektu, pozwoliły uzyskać wyniki oparte na rzeczywistych potrzebach i rzeczywistych doświadczeniach.

Chcielibyśmy wyrazić naszą szczerą wdzięczność wszystkim uczestnikom za ich cenne wsparcie, poświęcony czas i zaangażowanie, które miały kluczowe znaczenie dla pomyślnego przeprowadzenia badania.

The Hungarian Team of MindPlay project

**Co-funded by
the European Union**

Co-funded by the European Union. The views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or the Foundation for the Development of the Education System (FRSE). Neither the European Union nor FRSE can be held responsible for them.